

„Ker že stojiva,“ rekel je odvetnik Keller k svojemu tovarišu, gozdarju, „pojdite kar z mano, da zajutrukujeva. Na ta način se odtegneva dolgemu času, govornika poslušat.“

Gozdar je pripadal onim častitim zborničnim članom, ki porabijo kakeršno koli pretvezo, da se le odtegnejo obravnavam in v tem slučaju je imel kaj izvrstno pretvezo. Šel je hitro za odvetnikom v zbornično beznico, kjer se dobi poleg žganja tudi belo portsko vino.

„Počasi bodomo že krčmarja navadili malo, da bode vedel, kaj se spodobi“, opazil je odvetnik, ki je izpil pol kozarca. „To vino se vsaj piti more.“

Da praktično izrazi svoje soglasje, hotel je gozdar slediti odvetnikovemu vzgledu; ali vendar je hitro kozarec odtegnil od ust.

„Še predvčeraj sedel je Andrej Wolstrup ravno pri tej mizi in pil —“, reče gozdar.

„Pa ne belega portskega“, opomni odvetnik.

„Ne, bil je priprost mož. Ali če si videl tega korenjaka, kako bi si bil mogel misliti, da bode čez dva dni že mrtev.“

Gozdar pije.

„Mrtvoud vsacega izmej nas lahko zadene, prijatelj, nikdo ne ve, kdaj pride vrsta nanj.“

Gozdar je izrezal tri kosce iz svojega z angleškim sirom obloženega rženega kruha. Poslednja opazka mu ni ugajala.

„Andrej Wolstrup bil je neotesan in neuljuden mož,“ reče čez nekaj časa. „Razumeti ne morem, kako ste ga tedaj bili privili v odseku.“

Odvetnik se zasmije.

„To pa ima tudi svojo zgodovino,“ pristavi.

Misel, da zve kaj novega, je zopet izvedrila gozdarja.

„Vedno se mi je zdelo, da je mej vami in Wolstrupom nekaj posebnega,“ zakliče na to.

Odvetnik je razrezal jajce in ga pol pojedel.

„Priznajte, da ste radovedni gozdar,“ pristavi na to.

„Vsaj je pa tudi prokleta dolgčas notri,“ odgovori gozdar opravičevaje se.

„Dobro, še predvčeraj me je vezala beseda, ali danes je mrtev in lahko povem in pripovedovanje bode morda baš tako dolgo trpelo, da v zbornici stvar izčvekajo.“ Na novo je nalil kozarec in začel:

Prvi pot sem se sešel z Andrejem Wolstrupom v mladosti, ko smo še bili zadovoljni in veseli — in z neko resnostjo potegnil je z roko po temenu — ko smo še imeli goste lase, kjer je sedaj pleša. Poleti 1854. leta imeli smo solnčen mrak, ki je bil že naprej napovedan, ker je imel biti jeden trenotek popolen. Jaz sem bil ravno v Barlesu, kajti tam je moj stric bil pastor. Pripadal je oni vrsti ljudij, ki so posebno v prvi polovici tega stoletja na vse načine razširjevali omiko mej narodom. Vedno se je pritoževal, da so kmetje še toliko zaostali. Meni seveda na vsej stvari ni bilo nič ležeče, ali vendar sem rad ugovarjal. Citiral sem mu nekatere kitice, katere so se nedavno zložile v čast kmetom.

„Kaj vedo vaši prismojeni pesniki o kmetih,“ zaklical je. „Ne! Če kdo trideset let mej njimi živi, potem še le spozna ljubi narod. Mari ni sramota, da je sredi devetnajstega stoletja štirinajst milj od Kodanja, cela vas, kjer so vsi zbegani in prestrašeni zaradi napovedanega solnčnega mraka? Od kod prihaja neumna govornica, ne vem, ali nakrat so zbegani postali in govore o tem, da bode konec sveta.“

„To ni mogoče, strijc,“ zaklical sem.

„Ab esse ad posse valet consequentia“ (Od istinitega moremo sklepati na mogoče), odgovoril je. „Mej Kodanjem in Vordingborgom je še več reči, o katerih še tvoja filozofija niti ne sanja ne.“

To je bil udarec, — jaz sem se tedaj nekoliko pečal s filozofičnim berilom. Sam sem pa kmalu dobil najglasnejše dokaze. Zvečer šel sem po vasi okrog. Pred gostilno je bil prevrnjen voz in kup ljudi je stalo pred njem in blebetalo. Pavel Andersen, posestnik v tej vasi, bil je v Vordinborgu, pa se je tako napil, da je voz zavozil to pot v star jelšev štor ob vaškem tolminu. Voz se je prevrnil, njega pa so pobitega in krvavega odnesli v gostilnico.

„Pavel Andersen sicer nima navade piti,“ opomnil je vaški krojač.

„O, mislil si je pač, če bode tako —“ rekel je neki fant.

„Kaj si bode neki mar mislil?“

„Kar imamo, to imamo; kar pride, to pride“, opazi vprašanec modro.

„Saj morda tako ne bodo več dolgo, ko še moremo kaj vžiti,“ mislil je drugi.

„Bode že prišlo,“ rekla je stara baba, ki je bila v občinski ubožni hiši. „Saj stoji v koledru.“

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Ognjena zemlja. Ta potok pripada Argentini in Čileju in je še le malo preiskan. Le dva Francoza sta zadnji čas preiskala severni del. Prepričala sta se, da podnebje ni tako surovo, kakor se je mislilo. Rastlinstvo ni posebno raznovrstno, živalstvo je pa dosti bolje zastopano. Na otoku je mnogo železne rude. Na njem prebiva kacic 3000 Indijancev, ki so na nizki stopinji civilizacije. Hodijo nagi, in prebivajo v slabih kočah, živé se pa samo z lovom. Fizično so pa jako dobro razviti, veliki, močni in gibčni.

Gnomij, imenuje se nova kovina, ki so jo zasledili v niklu in kobaltu. Po svojih svojstvih je jako podoben poslednjima kovinama.

Riba — zidar. V rekah Severne Amerike dobi se riba, ki v vodi iz kamnov gradi gradičke za svoj zarod.

Borba ribe s ptico. V Bavangerfordu v Norvegiji so opazovali, kako je morski orel planil na ribo, ki je prišla na vrh vode, in vanjo zasadil kremplje. Močna riba se je spustila v dno in potegnila za seboj orla, predno je mogel iz ribe potegniti svoje kremplje.

Luna in ognjeniki. Prof. Palmieri je nedavno na neapoljski akademiji znanosti razlagal, da se je opazilo, da ognjeniki posebno bljujejo ob mlaji in ob polni luni.

Redke kovine. Povedali smo že, da se je poslednji čas platina jako podražila, ker je postala jako redka. Še redkejši in dražji je pa žlahna kovina: iridij, katerega funt velja 1800 gld. Še redkejši in dražji so pa berilij, barij in dimidij. Funt berilija velja 8000, barija 9000 in dimidija celo 12000 gld.

Nizave v Srednji Aziji. Zadnje zemljepisne preiskave so pokazale, da so v Srednji Aziji kraji, ki so za 50 metrov nižje nego površina Tihega morja.

Grenlandija. Novejša potovanja po Grenlandiji so pokazala, da je ta otok, ki je po obsegu svojem dvakrat tako velik kakor Francija, le jeden sam velik lednik. Vendar si ne smemo misliti, da je na Grenlandiji vreden mraz. Po letu je na Grenlandiji jasno nebo, kakor v Italiji in je včasih 20° gorkote. Le to je, da je poletje prekratko, da bi se ves sneg in led raztajal. Kjer pa sneg odleze, pa rastejo najlepše cvetlice.

Solnčna svetloba. O tem kakšne barve je solnčna svetloba, še niso učenjaki jedini. Da ni taka, kakor jo vidimo, je gotovo, ker se solnčni žarki različno krojijo prodirajoč skozi zračne plasti. Nekateri mislijo, da je modra, drugi, da je bela. Poslednje je verjetnejše.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V osmi seji dne 24. marcija izročijo se najprve došle peticije dotičnim odsekom, na to pa poročajo v imenu finančnega odseka: 1.) Poslanec Hribar v glavni bilanci loterijskega posojila mesta ljubljanskega za leto 1890. Glavna bilanca posojilnega zaklada, odštevši račun izgube in dobička kaže v pasivih 1.613.570 gld. 89 kr., v aktivih 1.537.277 gld. 19 1/2, nedostatek je torej manjši za 4002 gld. 75 1/2 kr. nego lansko leto. V 13 letih se pričakuje, da se bode nedostatek pri obrestovanji s 4% popolnoma odpravil. Predloženi proračun posojilnega zaklada za l. 1891. kaže potrebščine 72.217 gld., pokritja pa 73.818 gld. 26 kr.; za l. 1892 je pa potrebščina proračunjena na 72.696 gld. 52 kr., pokritje pa na 72.785 gld. 70 kr.; za obe leti torej v dohodkih presežek. Bilanca in proračuna vzameta se na to naznanje. 2.) Poslanec Murnik o prošnji županstva v Poljanah za podporo za napravo vodnjakov in nakup brizgalnice. Prošnja izroči se deželnemu odboru v rešitev. 3.) Poslanec Kersnik o prošnji meščanov v Krškem za oprostitev mostarine na deželnem mostu čez Savo v Krškem. Poročevalec predlaga: 1.) Prošnja meščanov krškega mesta za znižanje mostarine se odkloni. 2.) Deželnemu odboru se naroča, pripraviti na podlagi vsaj jednoletnih dohodkov do prihodnjega zasedanja nov znižan tarif za mostarino na krškem mostu, s katero bode pokriti stroške vzdržavanja, režijo ter obresti in dvajsetletno amortizacijo za zgradbo mosta od dežele plačane glavnic 10.000 gld. O teh predlogih prične se daljša debata. Poslanec Šuklje je proti predlogu finančnega odseka, govori o previsokem sedanjem tarifu poudarja važnost krškega mostu in stavi dodatni predlog: 1.) Svota 10.000 gld., katero dolguje Savski most pri Krškem deželnemu zakladu se odpiše. 2.) Pešči se, počenši s 1. aprilom l. 1892. oprostite mostnine na istem mestu. Poslanec baron Schwegel je principijelno za predgovornikov nasvet, vendar pa svetuje, da naj še počaka še eno leto. Poslanec Pfeifer poudarja važnost mostu za promet, govori o previsokem tarifu in stavi za slučaj, ko bi se Šukljejev predlog ne vzprejel nastopni dodatni predlog: Sedanja dvojna mostovina za dvouprežen voz po 17 kr., oziroma 12., in za dvoupreženi voz po 34., oziroma 24 kr., se odpravi ter zniža za jednouprežen

voz na 10 kr., za dvouprežen voz pa na 20 kr. Poslanec Murnik principijelno nima nič proti predlogoma, vendar pa misli, da je stvar še prenačljiva. Pri glasovanju odklonita se Šukljejev in Pfeiferjev predlog, vzprejme pa predlog finančnega odseka. 4.) Poslanec Klun o prošnji sirot Marije in Ane Lušin za zvišanje oziroma podaljšanje miloščine ter nasvetuje, da se z letom 1893 miloščina podaljša na tri leta in poviša od 25 na 40 gld. Predlog se vzprejme. 5.) Posl. baron Schwegel o prošnji Jerneja Pečnika za podporo v namen preiskovanja Gorenjskega in Notranjskega naše dež-le v arheološkem obziru. Prositelju dovoli se za leto 1892 ednaka remuneracija kakor za leto 1891. 6.) Poslanec Luckmann o prošnji bivšega paznika deželne prisilne delavnice Jožefa Tomazina za dovoljenje provizije oziroma podpore. Prošnja izroči se deželnemu odboru z naročilom, da preišče, če ima prositelj pravico do provizije, in če je nema, ali se sme prositeljevi rodbini dovoliti za prihodnje tri leta podpore 100 gld. 7.) Posl. baron Schwegel glede dovoljenja kredita za deželni arhiv in knjižnico v Rudolfinumu za pokrivanje raznih potrebščin. Gsp. arhivarju Koblarju dovoli se za urejevanje arhiva remuneracija 100 gld., deželnemu odboru pa se naroča, da skrbi za druge potrebščine. 8.) Poslanec Murnik o prošnji slepega H. Keršeta v Ljubljani za podporo. Prošnja izroči se deželnemu odboru v rešitev. 9.) V imenu upravnega odseka poroča poslanec Lenarčič v § 6. letnega poročila „Občila“. V poročilu navajajo se priklade posameznih cestnih okrajev za zgradbe in popravo cest. Poslanec Hribar pozivlje deželni odbor, da naj pazi na to, da se pri gospodarstvu okrajnih cestnih odborov ne bodo vršile zlorabe. Dalje poudarja isti poslanec potrebo, da bi se vožnja iz Bernikov do Mengiša okrajšala z razširjenjem že neke obstoječe cestice. Poslanec Dragoš izraža željo, da bi se zgradila cesta čez Kumat. Poročilo se na to vzame na znanje in seja zaključiti.

V deveti seji dne 29. marcija poročajo v imenu upravnega odseka: 1.) Poslanec dr. Tavčar o napravi ceste iz podpeči do „Dolgega grabna“, oziroma do tje, kjer se združi z gospodarsko, z deželno-zbojskim sklepom z dne 22. novembra 1890 med okrajne ceste izvršeno, v ozemlju mesta ljubljanskega in občine Tomišelj nahajajočo se cesto, in dotičnem načrtu zakona. Poročilo deželnega odbora glede te ceste vzame se na znanje in vzprejme načrt zakona, po katerem je zgraditi to cesto. 2.) Poslanec baron Rechbach glede vrstitve Velikolaško-Bloške okrajne ceste mej deželne ceste. Vrstitve mej deželne ceste odloži se do časa, ko bo zgrajena dolnjska železnica. 3.) Poslanec Povše o prošnji gospodarskega odbora v Sanaboru za podporo za napravo cestnih podrovo med vasjo Sanabor in Zavetniki. Poročeval. predlaga 150 gld. podpore. Poslanec Šuklje je proti predlogu, ker gospodarski odbor v Sanaboru ni kompetenten za to prošnjo in naglašja, da se bodo jednake prošnje množile, ako se ta usliši in obžaluje pomanjkanje zavednosti v lastne sile, kar je za narod napaka, ter predlaga, da se o prošnji prestopi na dnevni red. Poslanec Lavrenčič zagovarja prošnjo in predlaga, da se dovoli vsaj 100 gld. Poslanec Pakiž toplo priporoča prošnjo in poudarja nasproti poslancu Šukljeju, da občine prosijo gotovo le takih podpor, ki so potrebne in koristne. Pri glasovanju vsprejme se posl. Šukljejev predlog. 4.) Posl. Murnik o prošnji županstva v Vipavi za vreditve kanalizacije ob državni cesti skozi trg Vipavo. Prošnja izroči se s priporočilom c. kr. deželni vladi v rešitev. O letnem poročilu deželnega odbora poročata: 5.) Poslanec baron Wurzbach o § 1. Potrjenju zakonovih načrtov. Poslanec dr. Tavčar graja, da se pretečeno leto ni sklical deželni zbor ter nasvetuje resolucijo:

„Deželni zbor kranjski opazi v tem, da ga vlada za l. 1891. ni sklicala k rednemu zasedanju, — prelom ustave; izreka odločno svoj protest, da bi se iz tega postopanja vlade izvajali v prihodnje kaki prejudici, ter